

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

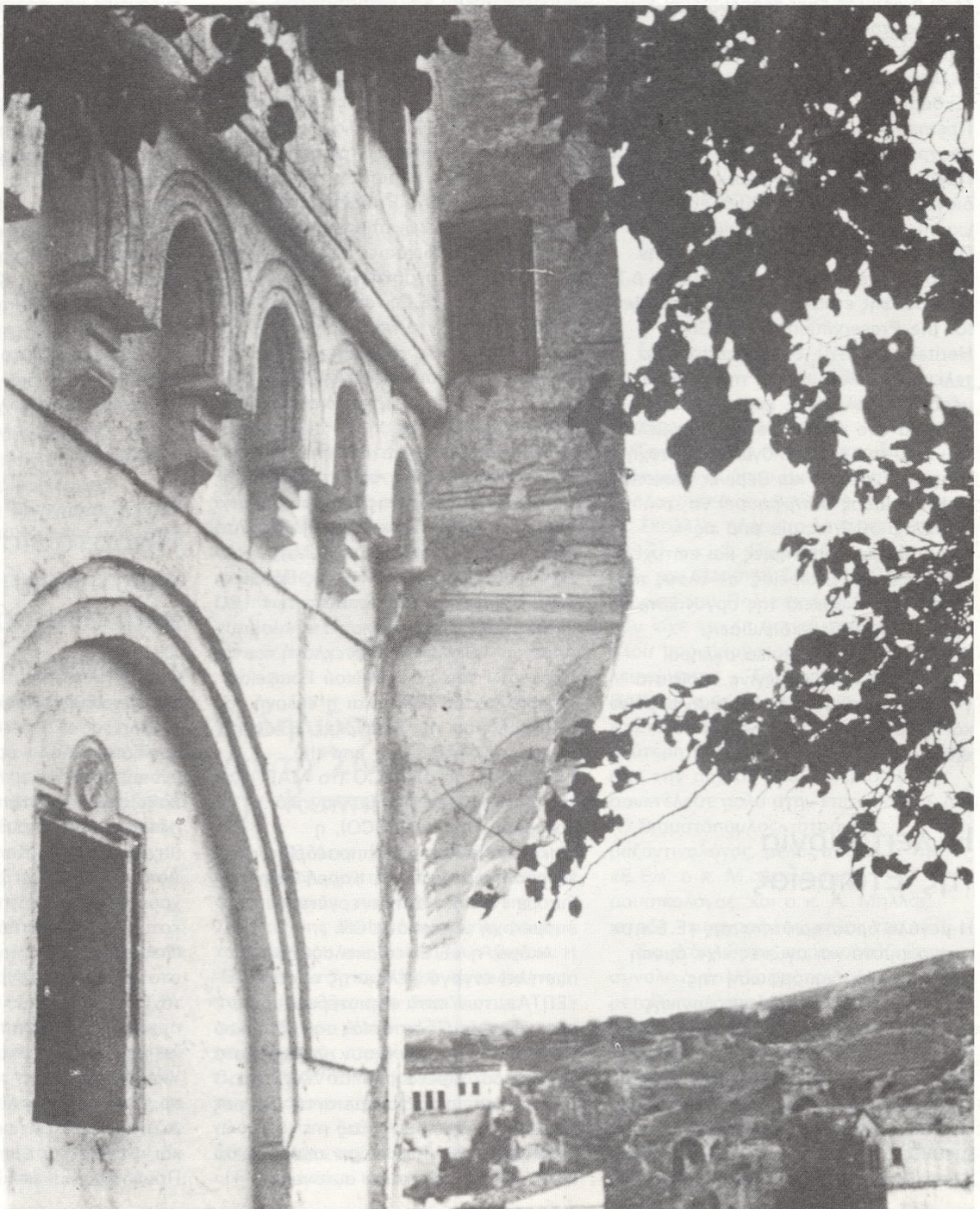
Μέλος των: *International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)*
Europa Nostra • European Environmental Bureau (EEB)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

♦ ΟΚΤΩΒΡ. - ΝΟΕΜΒ. - ΔΕΚ. 1987

♦ ΕΤΟΣ Α΄

♦ ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛ. 1

ΣΠΙΤΙ
ΤΗΣ
ΣΙΝΑΣΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 1986-1987

Τα πεπραγμένα αυτά καλύπτουν την περίοδο από τις αρχές Ιουλίου 1986 μέχρι και τα τέλη Σεπτεμβρίου 1987, δηλαδή 15 μήνες περίπου. Οι λόγοι για τους οποίους έγινε αναγκαία η καθυστέρηση της Γενικής Συνέλευσης είναι ο φόρτος των εκδηλώσεων του έτους αυτού και ιδιαίτερα των κινητοποιήσεων: α) για τη σωτηρία των Δελφών· β) την εκδήλωση και την Έκθεση για τον Εθνικό Δρυμό Πρεσπών· γ) την ανειλημμένη υποχρέωση για την έκδοση βιλίου για τις Πρέσπες· δ) τη διοργάνωση του διαγωνισμού και διεξαγωγή εξετάσεων για τη χορήγηση υποτροφίας Πανεπιστημίου York, καθώς και την ανάγκη συνεργασίας του Δ.Σ. με το Δ.Σ. της αδελφής εταιρείας των ΗΠΑ Society for the Preservation of the Greek Heritage (SPGH), δεδομένου ότι το τελευταίο επισκέφθηκε την Ελλάδα μέσα στο καλοκαίρι, και τέλος την απουσία στο εξωτερικό πολλών μελών του Δ.Σ. της «Ε.Ε.» λόγω συμμετοχής τους σε Συνέδρια και θερινές διακοπές.

Η περίοδος αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία από τις περισσότερο δραστήριες και επιτυχείς της Ελληνικής Εταιρείας, σε όλους τους τομείς. Στη διάρκεια της οργανώθηκαν πολλές επιτυχείς εκδηλώσεις, δικαιώθηκαν πανηγυρικά σκληροί αγώνες και η «Ε.Ε.» έγινε ευρύτατα γνωστή σε πολύ μεγάλο αριθμό φορέων και ατόμων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η λειτουργία της Εταιρείας

Η μεγάλη δραστηριότητα της «Ε.Ε.» σε προγράμματα και αγώνες είχε άμεση απήχηση στη διαμόρφωση της Κυβερνητικής Περιβαλλοντολογικής Πολιτικής και λήψη αποφάσεων, με ευρύτερες επιπτώσεις στον χώρο προστασίας τόσο του Πολιτιστικού όσο και του Φυσικού Περιβάλλοντος (Δελφοί, Ελαιώνας Αθηνών, Πρέσπα, Διεθνές Συνέδριο για την Αντιμετώπιση Δασικών Πυρκαγιών κλπ.). Παράλληλα,

συνεχίστηκε και παγιώθηκε η εσωτερική οργάνωση της Γραμματείας και του Ταμείου της «Ε.Ε.», πραγματοποιήθηκαν 11 Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και μεγάλος αριθμός συναντήσεων επί μέρους Επιτροπών, παραλήφθηκαν και απαντήθηκαν εκατοντάδες επιστολών, εξασφαλίστηκε από προγράμματα η μερική χρηματοδότηση της Γραμματείας, διευθετήθηκαν οι οφειλές της «Ε.Ε.» προς τη Νομική Σύμβουλο για τους δικαστικούς αγώνες με τον γείτονα της οδού Τριπόδων, παρετάθη η παραμονή των γραφείων της Εταιρείας στην οδό Βουκουρεστίου 36, συμπληρώθηκαν οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έναρξη του έργου της αναστήλωσης του οικήματος της «Ε.Ε.» στην Πλάκα και συμπληρώθηκαν ή προχώρησαν ικανοποιητικά όλα ανεξαιρέτως τα προγράμματα που έχει αναλάβει η «Ε.Ε.», όπως λεπτομερειακά αναφέρεται στη συνέχεια.

Θετικό απόηχο για την ευρύτερη παρουσία της «Ε.Ε.» είχε η βράβευσή της για το Λεύκωμα της Σινασού από την Ακαδημία Αθηνών, καθώς η βράβευση του προέδρου της «Ε.Ε.» κ. Μιχ. Σκούλλου με το μετάλλιο της Πόλεως των Παρισίων και το μετάλλιο των 150 χρόνων του Α' Προτύπου Γυμνασίου Αρρένων Αθηνών, η επανεκλογή του ως Προέδρου του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος (ΕΕΒ) και η εκλογή του ως Προέδρου της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής MAB (Man and the Biosphere) της UNESCO (το MAB είναι και το κυριότερο περιβαλλοντικό πρόγραμμα της UNESCO), η εξακολούθηση της Αντιπροεδρίας του εκπροσώπου μας κ. Κ. Καρρά στην Europa Nostra και η ενεργότερη συμμετοχή μας στο IUCN.

Ακόμα, η «Ε.Ε.» εξακολούθησε να αποτελεί ενεργό μέλος της ομάδας «ΕΠΤΑ», των επτά κυριότερων οργανώσεων Προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος, που έχουν προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το WWF, το Δελτίο της οποίας διανέμεται σε όλα μας τα μέλη, αναπληρώνοντας — στοιχειωδώς βέβαια — την απουσία και κατά την περίοδο αυτή αυτόνομου

Δελτίου της «Ε.Ε.».

Για το θέμα της έκδοσης του Δελτίου της «Ε.Ε.» έγιναν διάφορες βολιδοσκοπήσεις και, ύστερα από σχετική εισήγηση του μέλους του Δ.Σ. κ. Α. Αίσωπου, έχουν γίνει οι κατάλληλες ενέργειες και προετοιμασία ώστε ν' αρχίσει η τακτική του έκδοσης μέσα στο 1988.

Ένα από τα ιδιαίτερα σημαντικά γεγονότα της περιόδου που λήγει για το μέλλον και το χαρακτήρα της «Ε.Ε.», είναι η δραστηριοποίηση σημαντικού αριθμού μελών και ένταξη νέων στο χώρο της Βόρειας Ελλάδας, και η δημιουργία εκεί μονίμου παραρτήματος. Το επίτευγμα αυτό οφείλεται κυρίως στο μέλος του Δ.Σ. κ. Κ. Σταματοπούλου. Το Δ.Σ. έχει αποφασίσει να ενισχύσει με κάθε τρόπο τη λειτουργία του παραρτήματος αυτού και τη δημιουργία παρομοίων ομάδων, έστω και μικρότερων, σε άλλες περιοχές της χώρας, όπου εκδηλώνεται σχετικό ενδιαφέρον.

Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς

Το ακίνητο της Πλάκας

Συμπληρώθηκε από τους αρχιτέκτονες — μέλη της «Ε.Ε.» — κ.κ. Κίζη, Καραδήμα και Τσιτρούλη, η οριστική μελέτη, ενοποιημένη με μελέτη εφαρμογής, καθώς και οι αντίστοιχες στατικές, ηλεκτρολογικές κλπ. μελέτες από τους μηχανικούς κ.κ. Κωνσταντίνου και Ασηκητόπουλο, και μετά από σειρά χρονοβόρων διαδικασιών εγκρίσεων, κατορθώσαμε να πάρουμε την άδεια της Πολεοδομίας για την έναρξη εργασιών στο ακίνητο. Οι εργασίες θα αρχίσουν το ταχύτερο δυνατόν, μόλις δηλαδή συμπληρωθούν τα τεύχη δημοπράτησης και επιλεγούν τα κατάλληλα συνεργεία. Υπενθυμίζεται ότι την εποπτεία της αρχιτεκτονικής μελέτης από πλευράς Δ.Σ. της «Ε.Ε.» είχε ο κ. Ι. Δημακόπουλος και η Επιτροπή Εμπειρογνημόνων προ-Προέδρων και μελών της «Ε.Ε.»

αποτελούμενη από τους: καθηγ. Κ. Δεκαβάλλα, Δρα Ι. Δημακόπουλο, καθηγ. Α. Ζάννα, καθηγ. Δ. Ζήβα, καθηγ. Χ. Μπούρα και κ. Α. Συμεών, ενώ για τη φάση αυτή εποπτεύων της εφαρμογής της μελέτης και σχετικών εργασιών ορίσθηκε από το Δ.Σ. το μέλος αυτού κ. Α. Αίσωπος, Πολιτικός Μηχανικός.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου αυτού, αλλά και τη γενικότερη υποστήριξη των δραστηριοτήτων της «Ε.Ε.», λειτουργεί ευρεία επιτροπή μελών υπό την ακάματη προεδρία της κ. Νάντιας Ποταμιάνου, στις προσπάθειες της οποίας οφείλεται η εξασφάλιση από τον Οίκο Olivetti τετλειοτάτου τύπου ηλεκτρονικού υπολογιστή για τις ανάγκες της «Ε.Ε.» — παρούσες και προσεχείς, μετά τη μεταφορά μας στο κτίριο της οδού Τριπόδων.

Παράλληλα συνεχίστηκε επιτυχώς και το έργο της Επιτροπής Προμηθειών και Υλικών, για την αποκατάσταση του κτιρίου.

Οι καρποί των προσπαθειών των Επιτροπών αυτών αναμένεται να φανούν το 1988 και τα επόμενα έτη, με την πρόοδο των εργασιών.

Το σπίτι της Πλάκας επισκέφθηκαν δύο ομάδες Αμερικανών. Η πρώτη συνοδευόμενη από τον καθηγητή Kilinsky (πολλά μέλη της ήταν φοιτητές που είχαν σχέση και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αναστηλώσεις), ξεναγήθηκε και φιλοξενήθηκε από μέλη του Δ.Σ. και τους αρχιτέκτονες - μελετητές, οι οποίοι ξεναγήσαν και τη δεύτερη ομάδα, απαρτιζόμενη από μέλη του Δ.Σ. του SPGH.

Όσιος Λουκάς

Όπως είναι γνωστό, το Μοναστήρι του Οσίου Λουκά είναι ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της χώρας μας. Από το σύνολο των κτιρίων, τρία είναι τα κυριότερα: Η θαυμάσια εκκλησία του Οσίου Λουκά, η εκκλησία της Παναγίας και η Τράπεζα της Μονής.

Η «Ε.Ε.», με δωρεές που συγκέντρωσε το SPGH και μελέτες που προσέφερε ο καθηγητής κ. Χαρ. Μπούρας, έχει κάνει παλιότερα αναστηλωτικές εργασίες, σε συνεργασία με την Αρχαιολογική Υπηρεσία του ΥΠΠΕ, στην εκκλησία της Παναγίας. Φέτος, αφού συμπληρώθηκαν μακρές διαδικασίες και εξασφαλίστηκε η σχετική άδεια από το Αρχαιολογικό Συμβούλιο, προχώρησε το έργο που αναφέρεται σε αναστηλωτικές εργασίες στην Τράπεζα, που προορίζεται να μετατραπεί σε μουσείο για φύλαξη αποκολλημένων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΔΟΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ

ΒΡΑΒΕΥΣΑΙ

ΟΤΙ ΤΗ ΠΕΡΙΣΠΟΥΔΑΣΤΩ ΕΚΔΟΣΕΙ Ἡ ΣΙΝΑΣΟΣ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ,
ΕΠΙΜΕΛΟΣ ΣΥΜΒΑΛΟΜΕΝΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΚΕΙΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΤΟ ΠΡΙΝ
ΑΥΤΕΚΜΑΓΜΑ ΠΙΣΤΟΝ ΠΑΡΕΣΧΕΝ

ΑΝΕΙΠΕΙΝ ΔΕ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ
ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΤΡΙΑΚΑΔΙ ΕΤΟΥΣ ΕΚΤΟΥ
ΚΑΙ ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κ. Α. Τριπόδων

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Τριπόδων

τοιχογραφιών και αρχιτεκτονικών μελών από γειτονικά παρεκκλήσια και ερείπια. Ἦδη έγιναν οι αγορές ξυλείας, συμπληρώνεται η στρώση του δαπέδου, οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, οι σιδηροκατασκευές κλπ. Γίνονται ακόμα προσπάθειες να συγκεντρωθούν συμπληρωματικοί πόροι στις ΗΠΑ για «αρμολόγημα» των τοίχων και μελέτη τοποθέτησης των εκθεμάτων.

Εκδηλώσεις για τη Σινασό της Καππαδοκίας

Στις 8-10 Δεκεμβρίου 1986 έγινε έκθεση των αρχιτεκτονικών σχεδίων και φωτογραφιών των οικημάτων της Σινασού της Καππαδοκίας στο φουαγιέ του Θεάτρου του Κολλεγίου Αθηνών. Η Έκθεση αυτή, που πριν λίγους μήνες παρουσιάστηκε στο Λονδίνο με φροντίδα του National Trust for Greece (της αδελφής εταιρείας της Μεγ. Βρετανίας), συμπληρώθηκε με μία πανθομολογούμενως θαυμάσια και πλουσιότατη έκθεση ενθυμημάτων, που οργανώθηκε από κοινού με το σωματείο «Νέα Σινασός» και την Επιτροπή

Θεάτρου του Κολλεγίου.

Την Έκθεση πλαισίωσαν δύο εκδηλώσεις, όπου, μετά σύντομο πρόλογο από τον πρόεδρο της «Ε.Ε.» κ. Μ. Σκούλλο, πήραν το λόγο: στην πρώτη (8.12) η κ. Φ. Ποιμενίδου, μέλος του Δ.Σ. του National Trust for Greece και λέκτωρ του Πολυτεχνίου Λονδίνου — που είχε και τη γενική επιμέλεια του όλου προγράμματος αποτύπωσης - λευκώματος - Έκθεσης —, η κ. Μ. Βαϊάνου, φιλόλογος - αρχαιολόγος, και ο κ. Στυλ. Ροΐδης, αρχιτέκτων· στη δεύτερη (15.12), ο κ. Κ. Καρράς, που είχε την αρχική ιδέα του project και συνετέλεσε πολύ στην επιτυχία του, ο κ. Κ. Σταματοπούλος, ιστορικός βυζαντινολόγος, μέλος του Δ.Σ. της «Ε.Ε.», ο κ. Μ. Δραγούμης, μουσικολόγος, και ο κ. Α. Μήλλας, ιατρός - συγγραφέας, μέλος της «Ε.Ε.».

Τις εκδηλώσεις παρακολούθησαν συνολικά πολλές εκατοντάδες άτομα, μεταξύ των οποίων ακαδημαϊκοί, διαπρεπείς ιστορικοί, λαογράφοι και Σινασίτες ή άλλοι Καππαδόκες, που έδωσαν στις εκδηλώσεις μια βαθειά συγκινητική, ανθρώπινη ατμόσφαιρα.

Στη δεύτερη από τις εκδηλώσεις ανακοινώθηκε και η βράβευση από την Ακαδημία Αθηνών του Λευκώματος της

Σινασού, που όπως είναι γνωστό χρηματοδοτήθηκε από τούς αδελφούς Γρηγόρη και Απόστολο Χατζηελευθεριάδη. Το βραβείο δόθηκε στην Ελληνική Εταιρεία, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι παραγνωρίζεται η απόλυτα σημαντική προσφορά του National Trust for Greece και του σωματείου «Νέα Σινασός», και το παρέλαβε στην επίσημη τελετή απονομής ο Πρόεδρος της «Ε.Ε.». Την τελετή παρακολούθησαν οι κ.κ. Χατζηελευθεριάδης, Καρράς, Σταματόπουλος, Αίσωπος κ.ά.

Την επιτυχία της έκθεσης και των εκδηλώσεων των Αθηνών, ακολούθησαν αντίστοιχες εκδηλώσεις στο Βόλο και τη Θεσσαλονίκη.

Στο Βόλο, η έκθεση και σχετική εκδήλωση έγιναν 3-10 Μαΐου 1987, σε συνεργασία με την Ένωση Χριστιανών Επιστημόνων Ν. Μαγνησίας και μίλησε η κ. Μ. Βαϊάννου. Στη Θεσσαλονίκη, η έκθεση οργανώθηκε με φροντίδα του κ. Κ. Σταματόπουλου και σε συνεργασία με το Δήμο Θεσσαλονίκης, στο Αλατζά Ιμαρέτ, μεταξύ 18 και 24 Μαΐου 1987. Ο κ. Σταματόπουλος ήταν και ο κύριος ομιλητής σε σχετική εκδήλωση κατά τα εγκαίνια.

Παράπονο του Δ.Σ. είναι το πολύ περιορισμένο ενδιαφέρον των μελών για προμήθεια και προώθηση του βραβευμένου Λευκώματος, έτσι ώστε να εξασφαλιστούν και κάποιοι πόροι για τη λειτουργία της «Ε.Ε.», πράγμα εξαιρετικά επείγον για το οποίο χρειάζεται κινητοποίηση.

Υποτροφίες

Εκτός από τη διετή υποτροφία (ύψους 1.680.000 δρχ.) προς τον βιολόγο - οικολόγο κ. Γ. Κατσαδωράκη που εργάζεται στην Πρέσπα στο πρόγραμμα ΕΕ/WWP, για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε θέμα σχετιζόμενο με την ορνιθοπανίδα της Πρέσπας (Υπεύθυνος το μέλος της «Ε.Ε.» Καθηγητής Οικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ματσάκης), η «Ε.Ε.» έδωσε και για την περίοδο 1987-88 υποτροφία για μεταπτυχιακές σπουδές στην Αναστήλωση, στο Πανεπιστήμιο York της Μεγάλης Βρετανίας. Η υποτροφία αυτή, η 14η κατά σειρά, της τάξεως του 1.500.000 δρχ., πραγματοποιείται και πάλι χάρη στη δωρεά της αδελφής μας Εταιρείας National Trust for Greece που εδρεύει στο Λονδίνο. Ο νέος υπότροφος είναι ο αρχιτέκτων κ. Πέτρος Κουφόπουλος.

Η έκδοση «Αναστήλωση Μνημείων στην Ελλάδα — Θεωρία και Πρακτική»

Οι εισηγήσεις της σχετικής εκδήλωσης της 8ης Ιανουαρίου 1986 συμπληρωμένες, συγκεντρώθηκαν και εκδόθηκαν με επιμέλεια του μέλους του Δ.Σ. κ. Ιορδάνη Δημακοπούλου. Η σεμνή, αλλά κατά γενική ομολογία χρησιμότερη, αυτή έκδοση, που πραγματοποιήθηκε χωρίς καμιά επιχορήγηση ή άλλη ενίσχυση, αποτελεί μια ακόμα προσφορά της «Ε.Ε.» στο χώρο των αναστηλώσεων, διανεμήθηκε ευρύτατα σε όλες τις σχετικές βιβλιοθήκες, υπηρεσίες κλπ. και σε όλα τα μέλη, και εντάσσεται στις εκδηλώσεις του Ευρωπαϊκού Έτους Περιβάλλοντος και των 15 ετών από την ίδρυση της «Ε.Ε.» που προβλέπεται να κορυφωθούν στο τέλος του έτους.

Η μεγάλη νίκη της «Ε.Ε.» για τους Δελφούς

Παρά τις κινητοποιήσεις του 1986 (βλ. Πεπραγμένα 1985-86), ανακοινώθηκε επισήμως η εγκατάσταση του τεράστιου εργοστασίου Αλουμίνας στην Αγία Ευφημία Φωκίδας, σε απόσταση 11 χιλιομέτρων από τους Δελφούς. Η «Ε.Ε.», τόσο μόνη όσο και επικεφαλής μερικών ακόμη φορέων (βλ. σχετικές ανακοινώσεις), ευαισθητοποίησε μεγάλο αριθμό ανθρώπων του πνεύματος και της τέχνης και οργάνωσε συγκέντρωση υπογραφών από προσωπικότητες, κινητοποίηση του ΕΕΒ, της Europa Nostra, του Συμβουλίου της Ευρώπης και πλήθους Ευρωβουλευτών που κατέθεσαν με πρωτοβουλία του Ευρωβουλευτού Van der Lek σχετικό ψήφισμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τέλος, οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία Συνέντευξη Τύπου στην Αίθουσα Ανταποκριτών Ξένου Τύπου την 19η Μαΐου 1987, που παρακολούθησαν δεκάδες δημοσιογράφοι, Έλληνες και ξένοι, καθώς και ξένα κανάλια TV και ραδιοφώνου.

Στη διάρκεια της, ο Πρόεδρος της «Ε.Ε.», η Πρόεδρος των Ελλήνων Αρχαιολόγων και ο οικονομολόγος, μέλος της «Ε.Ε.» κ. Σπ. Παπασπηλιόπουλος, καθώς και ο

Δήμαρχος Δελφών, ανασκεύασαν και απέκρουσαν με αδιαμφισβήτητα στοιχεία έναν προς έναν τους ισχυρισμούς της ΕΤΒΑ/ΕΛΒΑ και Υπουργείου περί δήθεν ακινδύνου της εγκαταστάσεως. Η απήχηση της Συνέντευξης Τύπου καθώς και του Δελτίου Τύπου της «Ε.Ε.» φαίνεται από τα δεκάδες δημοσιεύματα που επακολούθησαν. Μετά από λίγες ημέρες επακολούθησε νέα πεισματική δήλωση περί εγκατάστασης. Τη νέα μας κινητοποίηση προς Ευρωκοινοβούλιο και Μ. Γκορμπατσώφ και την αναγγελθείσα διεθνή συνάντηση στους Δελφούς που είχε οργανωθεί από κοινού με το Δήμο Δελφών και άλλους φορείς για τα μέσα Ιουνίου, επακολούθησε ανασκευασμένη απόφαση του Αρχαιολογικού Συμβουλίου που στερούσε την άδεια εγκατάστασης στην Αγία Ευφημία και στη συνέχεια κυβερνητικές ανακοινώσεις που ανήγγειλαν τη νέα θέση στην υποδειχθείσα εναλλακτική τοποθεσία που καμιά δυσμενή επίδραση δεν έχει στους Δελφούς.

Η νίκη αυτή διεθνώς χαιρετίσθηκε με ενθουσιασμό και γνωστές προσωπικότητες, όπως ο Pierre Samuel συνεχάρησαν δημόσια τον Πρόεδρο της «Ε.Ε.» για την επιτυχία αυτή, ενώ η Επιτροπή κατοίκων της Αγίας Ευφημίας έστειλε ευχαριστήριο ψήφισμα.

Άλλοι αγώνες — Διεθνής Ημέρα Περιβάλλοντος

Η «Ε.Ε.» κινητοποιήθηκε με επιτυχία σε δύο ακόμη περιπτώσεις. Στην περίπτωση αποτροπής νέων δυσμενών επεμβάσεων στους Στρατώνες του Καποδίστρια στο Άργος, όπου σε συνέχεια διαβημάτων και ενεργειών του αναπληρωματικού μέλους του Δ.Σ. κ. Β. Δωροβίνη με σειρά τηλεγραφημάτων στους υπουργούς και Πρωθυπουργό πέτυχε την απομάκρυνση παραπηγμάτων στο χώρο του προαυλίου και δραστηριοποίηση της διαδικασίας αποκατάστασης. Στη δεύτερη περίπτωση παρενέβη και ματαίωσε νομοθετική ρύθμιση αρμοδιότητας υπηρεσιών ΥΠΠΕ και ΥΠΕΧΩΔΕ με αναμενόμενες εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις για την προστασία παραδοσιακών οικισμών συνόλων και μνημείων.

Ευρωπαϊκό Έτος Περιβάλλοντος

Το έτος αυτό που άρχισε τον Μάρτιο του 1987 εορτάζεται σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ με ποικίλες εκδηλώσεις που εγκαινιάστηκαν στις Βρυξέλλες από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος των 12 κρατών μελών της ΕΟΚ και τους Προέδρους της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ECOSOC) και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος (ΕΕΒ).

Στη χώρα μας, όπως και σε κάθε χώρα της ΕΟΚ, συστήθηκε Εθνική Επιτροπή στην οποία μετέχει η «Ε.Ε.», την οποία εκπροσωπεί ο Γενικός Γραμματέας κ. Α. Κολλάρος.

Η «Ε.Ε.» έχει εντάξει στο Ευρωπαϊκό Έτος Περιβάλλοντος τις εξής εκδηλώσεις:

1. Έκδοση του βιβλίου «Αναστήλωση Μνημείων στην Ελλάδα: Θεωρία και Πρακτική».
2. Κινητή Έκθεση για την Πρέσπα.
3. Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα σχολεία της περιοχής Πρεσπών.
4. Διεθνές Συνέδριο για τη χάραξη της στρατηγικής για την αποτελεσματική προστασία της Μεσογείου από τις δασικές πυρκαγιές.
5. Δημόσια συζήτηση για την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Έχει ακόμη αναλάβει, μόλις υπάρξουν τα αντίστοιχα κονδύλια μέσω ΕΕΒ, τη σύνταξη μελέτης του τρόπου εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας στη χώρα μας σε κρίσιμους τομείς, καθώς και πρόγραμμα για την προστασία των ξηρολιθίων των νησιωτικών, κυρίως, περιοχών.

Υπενθυμίζεται ότι το Ευρωπαϊκό Έτος Περιβάλλοντος εκτείνεται μέχρι το Μάρτιο 1988.

Από τις εκδηλώσεις οι (2) και (3) ενισχύονται και από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Φυσικό Περιβάλλον Πρέσπα

Ο Σταθμός και στην περίοδο 1986-87 δούλεψε πολύ ικανοποιητικά, φιλοξένησε 7 ξένους και Έλληνες επιστήμονες και πάνω από δέκα μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς

Ο Βιολογικός Σταθμός της «Ε.Ε.» στη Μικρολίμνη Πρεσπών.

φοιτητές που εκπονούν τις εργασίες τους σε σχετικά θέματα. Φιλοξένησε ακόμα το Συνέδριο «Ρυγχωτών».

Μετά την επίτευξη χρηματοδότησης ύψους 120.000 ελβετικών φράγκων, ποσό το οποίο καταβάλλεται σε δόσεις με την πρόοδο του έργου, άρχισε τον Ιούλιο του 1986 το μεγάλο αυτό πρόγραμμα που περιλαμβάνει διαφώτιση κοινού, περιβαλλοντική εκπαίδευση σε σχολεία, εκδόσεις, βελτιώσεις του Βιολογικού Σταθμού της «Ε.Ε.» στη Μικρολίμνη Πρεσπών, και επιστημονική έρευνα του επιπέδου των μετάλλων και θρεπτικών συστατικών στα νερά και ιζήματα της λίμνης, που γίνεται με τη συνδρομή του Χημικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών. Με το πρόγραμμα αυτό έχει

εξασφαλιστεί η διετής χρηματοδότηση - υποτροφία του βιολόγου-οικολόγου και μέλους της «Ε.Ε.» κ. Γ. Κατσαδωράκη, ο οποίος εργάζεται για λογαριασμό της Εταιρείας στην Πρέσπα. Από το ίδιο πρόγραμμα καλύπτονται έξοδα Γραμματείας της υποστήριξης.

Στην περίοδο στην οποία αναφερόμαστε, πραγματοποιήθηκαν συστηματικές δειγματοληψίες και μετρήσεις, οργανώθηκε έκθεση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων τον Ιούνιο του 1987, εκδόθηκε εμπεριστατωμένο βιβλίο με έγχρωμη εικονογράφηση για τη διαχείριση και προστασία του Εθνικού Δρυμού Πρεσπών, εκδόθηκαν σχετικές αφίσες και αυτοκόλλητα και οργανώθηκε Συνέντευξη Τύπου και

Από τη Συνέντευξη Τύπου της «Ε.Ε.» για την Προστασία του Εθνικού Δρυμού Πρεσπών. Στο μέσον, ο πρόεδρος της «Ε.Ε.» κ. Μιχ. Σκούλλου.

Δημόσια Συζήτηση την οποία κάλυψαν όλες σχεδόν οι ημερήσιες εφημερίδες και τρεις ραδιοφωνικοί σταθμοί και παρακολούθησαν οι Διευθυντές των υπουργείων Περιβάλλοντος και Εθνικής Οικονομίας, οι οποίοι και έλαβαν ενεργό μέρος στη συζήτηση, μέλη της «Ε.Ε.» και ενδιαφερόμενοι πολίτες. Κατά την εκδήλωση προβλήθηκαν δύο βιντεοταινίες με θέμα τον Εθνικό Δρυμό Πρεσπών, οι οποίες και προβάλλονταν διαρκώς, σ' όλη τη διάρκεια της έκθεσης.

Η διάρκεια της έκθεσης, σχεδιασμένη αρχικά για μια εβδομάδα, επεκτάθηκε για ένα ακόμη δεκαήμερο. Σειρά από άρθρα δημοσιεύθηκαν στο Τύπο μετά τη συνέντευξη και οι εκπρόσωποι των υπουργείων υποσχέθηκαν την παρουσίαση από μέρους τους σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα ενός σχεδίου για τη διαχείριση και προστασία της ευαίσθητης και πολύτιμης αυτής περιοχής.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα άρχισε με επιτυχία, με διάλεξη, προβολές διαφανειών και έκθεση σχετικού υλικού, από τον κ. Γ. Κατσαδωράκη, στο μοναδικό Γυμνάσιο της περιοχής στο χωριό Λαιμός. Δυστυχώς τα μαθήματα δεν συνεχίστηκαν σε άλλα σχολεία του Νομού Φλωρίνης, δεδομένου ότι απαιτείται ειδική άδεια του Υπουργείου Παιδείας η οποία, παρά την κατ' αρχή θετική τοποθέτηση του Υπουργού και άλλων παραγόντων του Υπουργείου στο θέμα και τις συνεχείς επίπονες προσπάθειές μας, δεν έχει ακόμη επισήμως χορηγηθεί. Η καθυστέρηση

αυτή δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στο σκέλος αυτό του προγράμματος.

Στο χώρο της ευρύτερης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης εντάσσεται η θερινή κατασκήνωση εργασίας που οργανώθηκε σε συνεργασία με την AFS ΕΛΛΑΣ, συντονίστρια της οποίας είναι η κ. Μαριάννα Βερέμη.

Για την ενίσχυση της κατασκήνωσης οργανώθηκε από κοινού με την AFS εκδήλωση όπου παρουσιάστηκε με slides από τον Μ. Σκούλλο το πρόγραμμα της «Ε.Ε.» για την Πρέσπα και τα προβλήματά της και επακολούθησε κοντσέρτο

Εθελοντική Ομάδα Εργασίας Νέων από χώρες της Ευρώπης.

προκλαστικής μουσικής από ομάδα της AFS.

Πράγματι, στα τέλη Ιουλίου, μια κατασκήνωση 10 ατόμων από 3 χώρες της Ευρώπης και την Ελλάδα οργανώθηκε γύρω από το Σταθμό. Την οργανωτική ευθύνη είχε η κ. Ελένη Γαζή του AFS με τη βοήθεια του κ. Γ. Κατσαδωράκη της «Ε.Ε.».

Εργασίες που έγιναν σε σχέδια του Α. Κολλάρου με υποδείξεις Α. Μανουηλίδου και Μ. Σκούλλου για το Σταθμό και την περιοχή του, και με επίβλεψη του κ. Κατσαδωράκη, είναι: διαμόρφωση - εγκατάσταση κουζίνας, νέα βοηθητική τουαλέτα, τραπεζαρία και αποθήκη στο κατώτερο επίπεδο του Σταθμού, καθαρισμός υδραυλικών εγκαταστάσεων κλπ. Επίσης, συντηρήθηκαν ή έγιναν μονοπάτια, ξηρολιθιές, διαμόρφωση - καθαρισμός του γύρω χώρου, κατασκευάστηκε ειδικός χώρος απόθεσης / ή και καύσης απορριμμάτων του Σταθμού σε γειτονικό νταμάρι, βερνικώθηκαν όλα τα ξύλα κλπ. Σε πολλές απ' αυτές τις εργασίες βοήθησαν αποτελεσματικά οι νέοι της ομάδας της AFS.

Συμπληρώθηκε η συγκέντρωση όλων των εργασιών σχετικά με την Πρέσπα, για να δεθούν σε δύο σειρές τόμων.

Άρχισε στενή συνεργασία με ομάδα ΕΜΠ υπό τον καθηγ. Μποναζούντα και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Τέλος, οργανώθηκε περιορισμένη έκθεση για την Πρέσπα στο Υπουργείο Νέας Γενιάς στα πλαίσια της συνάντησης για τη συνθήκη της Βαρκελώνης.

Βέβαια, για το πρόγραμμα της

Πρέσπας έγινε σειρά συναντήσεων με τον Dr Hoffmann, τον κ. Τρούμπε και άλλα στελέχη του WWF και οργανώθηκε μετάβαση στην Camarque του υπεύθυνου του προγράμματος M. Σκούλλου, με έξοδα του IUCN και του ιδίου, για ενημέρωση σε θέματα προστασίας περιοχών Εθνικών Πάρκων.

Διεθνές Συνέδριο για τη χάραξη αποτελεσματικής στρατηγικής για προστασία και καταστολή των δασικών πυρκαγιών στην περιοχή της Μεσογείου

Το μεγάλο αυτό Διεθνές Συνέδριο, που παρακολούθησαν ογδόντα ξένοι και περίπου εβδομήντα Έλληνες σύνεδροι, οργανώθηκε με αρχική πρωτοβουλία της «Ε.Ε.» από κοινού με την Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNESCO, την αντίστοιχη Εθνική Επιτροπή του MAB, το ΕΕΒ και την Ένωση Ευρωπαίων Δασοπόνων, και με επιχορήγηση της UNESCO (\$ 20.000), της ΕΟΚ και του Υπουργείου Γεωργίας.

Μολονότι οι επιχορηγήσεις των UNESCO και ΕΟΚ έγιναν αρχικά προς την Ελληνική Εταιρεία, η όλη οικονομική και οργανωτική διαχείριση έγινε από την Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNESCO και το Υπουργείο Γεωργίας.

Το Συνέδριο, που διήρκεσε 5 ημέρες, (8-12 Απριλίου) προήδρευσε ο πρόεδρος της «Ε.Ε.» Μ. Σκούλλος, ο οποίος στην έναρξη του Συνεδρίου ανέγνωσε και μήνυμα του πρωθυπουργού Α. Παπανδρέου προς τους συνέδρους. Τους συνέδρους χαιρέτησαν επίσης ο υπουργός Γεωργίας Γιάννης Ποτάκης, η πρόεδρος του Συμβουλίου Περιβάλλοντος της ΕΟΚ Βελγίδα υπουργός κ. Μ. Smets, ο υπουργός Περιβάλλοντος Ε. Κουλουμπής, ο υφυπουργός Γεωργίας αρμόδιος για τα δάση κ. Τσιγαρίδας, ο εκπρόσωπος της UNESCO, ο πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Ευρωπαϊκού Έτους Περιβάλλοντος καθηγ. Γ. Σκιαδαρέσης, και βέβαια, εκτός από τον κ. Μ. Σκούλλο, ο γενικός γραμματέας της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής UNESCO Γ. Παπαγεωργίου, ο οποίος εξελέγη και Γενικός Γραμματέας του Συνεδρίου.

Οι εργασίες υπήρξαν ιδιαίτερα

σημαντικές. Κατά τη διάρκεια τους παρουσιάστηκε και εργασία της «Ε.Ε.» για τις φωτιές στον Εθνικό Δρυμό Πρεσπών. Οι εργασίες κατέληξαν με την ψήφιση της «Διακήρυξης των Αθηνών για τις Δασικές Πυρκαγιές», την τελική έκθεση και δύο παραρτήματα που αφορούν έκθεση των παρευρισκομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων και έκθεση εμπειρογνομόνων.

Τα αποτελέσματα αυτά είχαν ήδη σημαντικό αντίκτυπο στις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις για τη Νότια Ευρώπη, καθώς και στην υπό διαμόρφωση Δασική Πολιτική των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το Συνέδριο έκλεισε με γεύμα στο Λουτράκι που παρέθεσε ο Υπουργός Γεωργίας και παρακάθησαν η υπουργός Κα Smet και πολλοί επίσημοι, και όπου μίλησαν ο Υπουργός και ο Πρόεδρος της «Ε.Ε.» ως πρόεδρος του Συνεδρίου.

Ελαιώνας Αθηνών

Για το θέμα του ιστορικού Ελαιώνα των Αθηνών που καταστρέφεται από την κατασκευή μεγάλου οδικού κόμβου, κάναμε επανειλημμένα διαβήματα και ενέργειες και ο κ. Α. Κολλάρος από το Δ.Σ. και το μέλος της «Ε.Ε.» κ. Τυροβολάς έχουν γράψει σχετικά σημειώματα και εκθέσεις. Μάλιστα ο κ. Τυροβολάς υπήρξε και «θύμα» του σχετικού αγώνα, αφού του στερήθηκε η άδεια που είχε για πειραματικές καλλιέργειες μέσα σ' αυτόν.

Το έργο του οδικού κόμβου έχει δημοπρατηθεί και ανατεθεί ήδη, αλλά δεν έχει αρχίσει. Η «Ε.Ε.» αποφάσισε κι εδώ ν' αγωνιστεί μέχρι την τελευταία στιγμή με δυναμικό τρόπο, πράγμα που προγραμματίζεται για τον επόμενο μήνα.

Από το Συνέδριο Europa Nostra - ΕΕΒ. Από αριστερά: Η πρόεδρος κ. Αρβελέρ, ο Γεν. Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο πρόεδρος της «Ε.Ε.» κ. Μιχ. Σκούλλος, η Πρόεδρος της Gallia Nostra, ο Αντιπρόεδρος Σορβόνης.

Λοιπή δράση

Η δράση της «Ε.Ε.» παρουσιάστηκε δια του Προέδρου και άλλων στελεχών της που συμμετείχαν σε σειρά διεθνών συνεδρίων και άλλων συναντήσεων όπου επίσης κατατέθηκαν εργασίες και υπομνήματα, και αναντίρρητα συνέβαλαν στη διαμόρφωση ελληνικών και ευρωπαϊκών θέσεων. Οι κυριότερες από τις συναντήσεις αυτές ήταν οι εξής:

- 8 Ιουλίου '86, Βρυξέλλες (ΕΕC), MEDSAP, Προτάσεις μεσογειακών προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος.
- 30 Αυγούστου '86, Σύρος. Επίδοση Μεταλλίων της Europa Nostra για αναστήλωση οικίας Μαυροκορδάτου, αρχιτ. Α. Κάρτας.
- 11-14 Σεπτ. '86, Παρίσι, (ΕΕΒ - Europa Nostra) Διεθνές Συνέδριο στη Σορβόνη: «Η κληρονομιά μας υπό απειλή».
- 19 Σεπτ. '86, Εκδήλωση και Ομιλία Μ. Σκούλλου (στο πλοίο) (οργ. Helmeda): «Χημική ρύπανση της θάλασσας και επιπτώσεις της».
- 18-25 Οκτωβρ. '86, Βαρκελώνη - Πάλμα Μαγιόρκας (CIESM - UNEP), Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για Ρύπανση Μεσογείου.
- 26-28 Οκτωβρ. '86, Λονδίνο/ΕΕΒ. Εφαρμογή της Κοινοτικής Νομοθεσίας για το Περιβάλλον.
- 31 Οκτωβρ. '86, Ομιλία Μ. Σκούλλου, ξενοδ. St. George Lycabetus (οργ. Rotaract Αθ. Βορρά): «Το Νέφος της Αθήνας».
- 13-18 Νοεμβρ. '86, Κύπρος (IOC - UNES Co), Προγράμματα Έρευνας για Θαλάσσια Ρύπανση.
- 20-24 Νοεμβρ. '86, Αθήνα, Διεθνής Συνάντηση οργ. Legacy, ίδρυση του

Άποψη της Πρέσπας.

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 36 - ΑΘΗΝΑ 106 73
ΤΗΛ. 3605.319 - 3622.535

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΜΙΧ. ΣΚΟΥΛΛΟΣ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 36 - ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Τ.Φ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

«Ι. ΜΑΚΡΗΣ Α.Ε.»

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Youth for Enviroment and Service (YES) για Προστασία Μεσογείου.

- 22-23 Νοεμβρ. '86, Αθήνα, Διεθνής Συνάντηση Φίλων Μουσείων.
- 12-14 Δεκεμβρ. '86, Βρυξέλλες (ΕΕΒ), Συνέλευση και ομάδες εργασίας σε ποικίλα περιβαλλοντικά προβλήματα.
- 26-28 Ιανουαρ. '87, Arles Γαλλίας (IUCN) Καθορισμός κριτηρίων επιλογής και προστασίας παράκτιων βιοτόπων.
- 17-20 Μαρτίου '87, Βρυξέλλες (ΕΕΒ), «Περιβαλλοντική Πληροφόρηση»,

Έναρξη Ευρωπαϊκού Έτους Περιβάλλοντος.

- 24-25 Απριλ. '87, Παρίσι (ΕΕΒ/FOE), Βιοτεχνολογία και Περιβάλλον.
- 2-3 Μαΐου '87, Αθήνα (ΒΙΟ), Βιοπολιτική και Περιβάλλον.
- 15-18 Ιουνίου '87, Berchtesgaden (Δυτ. Γερμανία) (ΜΑΒ), Συντονισμός Δράσης Δυτικοευρωπαϊκών και Βορειοαμερικανικών Επιτροπών σε θέματα Προστασίας των Biosphere Reserves.
- 19-22 Ιουνίου '87, Βρυξέλλες (ΕΕΒ), Προστασία του όζοντος.

- 1-7 Αυγούστου '87, Θάσος (Νομαρχία), Προβλήματα Προστασίας σε Παραμεθόριες Περιοχές.
- 17-21 Αυγούστου '87, Μόσχα (UNESCO - UNEP), Διεθνής Διάσκεψη για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- 23-26 Σεπτεμβρ. '87, Λουξεμβούργο (Europa Nostra), Εξετάστηκαν θέματα προστασίας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και εκδόθηκαν σχετικά ψηφίσματα μεταξύ των οποίων και για καταστροφές μνημείων στην Τουρκία.